

มสธ.

สุดสัปดาห์

ฉบับพิเศษ

มาทำความเข้าใจ เกี่ยวกับ

การดำเนินการสรรหานายกสภามหาวิทยาลัย และกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ

ในระหว่างนี้เป็นช่วงที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช อยู่ในกระบวนการสรรหานายกสภามหาวิทยาลัย กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิและอธิการบดี ซึ่งการได้มาของท่านเหล่านี้เป็นเรื่องสำคัญของมหาวิทยาลัยเพราะตำแหน่งดังกล่าวจะเป็นส่วนสำคัญในการกำหนดนโยบายและการบริหารงานของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ในการที่จะขับเคลื่อนให้มหาวิทยาลัยก้าวหน้า และพัฒนาไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ประชาคม มสธ.ควรที่จะรับทราบถึงขั้นตอนการดำเนินการสรรหาเพื่อจะได้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน และในฐานะที่ประชาคม มสธ.ทุกคน ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการเสนอข้อคิดเห็น เพื่อนำไปสู่การพัฒนา “มสธ.” ที่เป็นองค์กรของทุกคนอย่างแท้จริง

มาเริ่มกันที่ การดำเนินการสรรหานายกสภามหาวิทยาลัย และกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิกันก่อน

- ก่อนปี พ.ศ. 2535 มหาวิทยาลัยดำเนินการโดยไม่มีข้อบังคับว่าด้วยการสรรหานายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ โดยให้สภาวิชาการดำเนินการ
- ปี พ.ศ. 2535 สภามหาวิทยาลัยออกข้อบังคับว่าด้วยการเสนอแนะการแต่งตั้งนายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ พ.ศ. 2535 โดยให้สภาวิชาการดำเนินการเสนอแนะการแต่งตั้งทั้งนายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ
- ปี พ.ศ. 2553 สภามหาวิทยาลัย ออกข้อบังคับว่าด้วยการเสนอแนะการแต่งตั้งนายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ พ.ศ. 2553 โดยสภามหาวิทยาลัยตั้งคณะกรรมการสรรหาขึ้นสองคณะ คณะหนึ่งสำหรับการสรรหานายกสภามหาวิทยาลัย และอีกคณะหนึ่งสำหรับการสรรหากรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ สาเหตุที่ออกข้อบังคับใหม่เนื่องจากสภามหาวิทยาลัยเห็นว่า ในกรรมการแต่ละคณะที่ได้ออกข้อบังคับใหม่นั้นจะได้มีการเปิดโอกาสให้ประชาคม มสธ.เข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น โดยองค์ประกอบของกรรมการจะมีผู้แทนทั้งประธานสาขาวิชา ผู้อำนวยการสำนัก บุคลากรสายวิชาการ และบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ ซึ่งข้อบังคับ ปี 2535 ไม่ได้เปิดโอกาสให้ประชาคม มสธ. ทุกภาคส่วนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการสรรหา แต่การดำเนินการตามข้อบังคับนี้เกิดปัญหาในขั้นตอนของการจัดตั้งคณะกรรมการ เนื่องจากตัวแทนของบุคลากรสายวิชาการที่มาจาก 12 สาขาวิชา มีข้อโต้แย้งในการใช้ข้อบังคับ มหาวิทยาลัยพิจารณาแล้ว เห็นว่าเป็นความขัดแย้งกันในการตีความกฎหมาย อธิการบดี จึงส่งหนังสือหารือปัญหาข้อกฎหมายไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

- ปี พ.ศ. 2554 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาตอบข้อหารือว่า มหาวิทยาลัยสมควรหาหรือปัญหาดังกล่าวต่อสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาก่อน
อธิการบดี จึงส่งหนังสือหารือปัญหาข้อกฎหมายนี้ไปยังสำนักงาน
คณะกรรมการการอุดมศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา หรือ สกอ. ตอบข้อหารือของ
มหาวิทยาลัยใน 3 ประเด็น คือ
1. ตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัย
ผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นกรรมการคนละประเภทกัน
  2. สภาวิชาการไม่มีอำนาจในการเสนอแต่งตั้งนายกสภามหาวิทยาลัย
  3. มหาวิทยาลัยสามารถออกข้อบังคับว่าด้วยการเสนอแนะแต่งตั้งนายกสภา
มหาวิทยาลัย แยกออกจากกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิได้
จากคำวินิจฉัยของ สกอ. สภามหาวิทยาลัย จึงแต่งตั้งคณะกรรมการ
ปรับปรุงแก้ไขข้อบังคับของมหาวิทยาลัย (คำสั่ง มสธ. ที่ 3317/2554)
- เพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับคำวินิจฉัยของ สกอ. ซึ่งคณะกรรมการปรับปรุงแก้ไข
ข้อบังคับ ประกอบด้วย

ศาสตราจารย์ ดร. คณิต ฒ นคร เป็นประธานกรรมการ

รองศาสตราจารย์ ดร. ทองอินทร์ วงศ์โสธร เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา
หรือผู้แทน กรรมการสภามหาวิทยาลัย ผู้แทนสภาวิชาการ และ อธิการบดี เป็น
กรรมการ

ในการร่างข้อบังคับคณะกรรมการได้มีการเวียนแจ้งข้อบังคับและประกาศให้
หน่วยงานต่างๆของมหาวิทยาลัยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้หน่วยงานดังกล่าวเวียนแจ้ง
บุคลากรและผู้เกี่ยวข้องพิจารณาแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะต่อการออกข้อบังคับ
และประกาศดังกล่าว ซึ่งคณะกรรมการได้ส่งแบบสอบถามไปทั้งหมด 50 หน่วยงาน โดยให้
เวลาตอบกลับประมาณ 1 เดือน เมื่อครบกำหนดเวลา มีหน่วยงานตอบกลับมาจำนวน 17
หน่วยงาน และไม่ตอบจำนวน 33 หน่วยงาน และมี 2 คณะบุคคลที่ได้มีข้อคิดเห็นในเรื่องนี้
ด้วย หน่วยงานที่ตอบและไม่ตอบคิดเป็นร้อยละ 34 และ 66 ตามลำดับ ในจำนวน
หน่วยงานที่ตอบนั้น

ตอบเห็นด้วย จำนวน 3 หน่วยงาน

ไม่มีข้อเสนอแนะ จำนวน 2 หน่วยงาน

ไม่เห็นด้วยและเห็นควรกลับไปใช้ข้อบังคับปี 2535 จำนวน 2 หน่วยงาน

มีข้อเสนอแนะ 10 หน่วยงาน และ 2 คณะบุคคล

ในการพิจารณาข้อเสนอแนะนั้น คณะกรรมการได้พิจารณาข้อเสนอแนะดังกล่าวแล้วเห็นชอบให้ปรับแก้ร่าง
ข้อบังคับ เว้นแต่ในส่วนของการเสนอแนะให้นำข้อบังคับมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ว่าด้วย การเสนอแนะ
การแต่งตั้งนายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ พ.ศ. 2535 ซึ่งถูกยกเลิกโดย
ข้อบังคับมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ว่าด้วย การเสนอแนะการแต่งตั้งนายกสภามหาวิทยาลัยและ
กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ พ.ศ. 2553 มาใช้บังคับนั้นไม่อาจกระทำได้ เนื่องจากสำนักงาน
คณะกรรมการการอุดมศึกษาได้พิจารณาวินิจฉัยในเรื่องดังกล่าวไว้แล้วว่า สภาวิชาการไม่มีอำนาจตามกฎหมาย
ในเรื่องของการเสนอแนะแต่งตั้งนายกสภามหาวิทยาลัย แต่มีอำนาจเฉพาะการเสนอแนะแต่งตั้งกรรมการสภา
มหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิเท่านั้น

อย่างไรก็ตามสภาวิชาการก็สามารถให้ข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการสรรหาเกี่ยวกับการเสนอแนะแต่งตั้งนายกสภามหาวิทยาลัยได้ตามกระบวนการสรรหาในนามของสภาวิชาการ รวมทั้งช่องทางการรับฟังความเห็นของคณะกรรมการสรรหาได้เช่นเดียวกัน นอกจากนี้การกำหนดให้นายกสภามหาวิทยาลัยมีวาระการดำรงตำแหน่งได้ไม่เกินสองวาระติดต่อกันก็ไม่อาจกระทำได้ เนื่องจากพระราชบัญญัติของมหาวิทยาลัยมิได้กำหนดเงื่อนไขดังกล่าวไว้ หากมีการบัญญัติกำหนดเงื่อนไขดังกล่าว ถือว่าเป็นการกำหนดข้อบังคับขัดแย้งกับพระราชบัญญัติ

สำหรับองค์ประกอบของคณะกรรมการสรรหานายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งมีการเสนอแนะให้ตัดผู้แทนสมาคมสุโขทัยธรรมาธิราชออก และให้เพิ่มจำนวนของผู้แทนประธานกรรมการประจำสาขาวิชา ผู้แทนผู้อำนวยการสำนักหรือสถาบัน ผู้แทนบุคลากรสายวิชาการ ผู้แทนบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการนั้น คณะกรรมการได้พิจารณาเห็นว่า องค์ประกอบของคณะกรรมการสรรหานั้นมีความเหมาะสมเพราะมีจำนวนไม่มากเกินไป และได้มีผู้แทนจากทุกภาคส่วนแล้ว และการมีผู้แทนสมาคมสุโขทัยธรรมาธิราชในคณะกรรมการสรรหานายกสภามหาวิทยาลัยนั้น ก็เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้การสรรหานายกสภามหาวิทยาลัยเข้าสู่ความเป็นสากลมากขึ้น เนื่องจากอาจถือได้ว่าผู้แทนสมาคมฯ เป็นผู้แทนของบรรดาผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยเฉพาะศิษย์เก่าของมหาวิทยาลัยได้

ส่วนกรณีที่ใช้กระบวนการเลือกผู้แทนหน่วยงานและให้ผู้แทนหน่วยงานมาคัดเลือกกันเองให้เหลือผู้แทนคนเดียวโดยไม่ใช้วิธีเลือกทางตรงนั้นเพราะเห็นว่า กระบวนการให้ได้มาซึ่งผู้แทนไม่จำเป็นต้องใช้วิธีเลือกตรงก็ได้ ซึ่งวิธีการคัดเลือกผู้แทนหน่วยงานและให้ผู้แทนหน่วยงานมาคัดเลือกให้เหลือผู้แทนสายละหนึ่งคนก็เป็นวิธีที่เหมาะสมไม่ต้องยุ่งยาก ส่วนกรณีที่มิได้มีผู้แทนสายสนับสนุนวิชาการได้มีผู้แทนเพื่อทำหน้าที่สรรหานายกและกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ (ตามข้อบังคับปี 2553) แล้วนั้น เนื่องจากข้อบังคับเก่า (ปี พ.ศ. 2553) กับข้อบังคับใหม่ (ปี พ.ศ. 2555) มีสัดส่วนผู้แทนสายสนับสนุนวิชาการไม่เท่ากัน ผู้ที่ได้รับเลือกตามข้อบังคับเดิมไม่อาจมาเป็นผู้แทนตามข้อบังคับใหม่ได้ จึงไม่อาจกำหนดไว้ในบทเฉพาะกาลได้ (รายงานการปรับปรุงแก้ไขข้อบังคับของมหาวิทยาลัย ครั้งที่ 1/2555)

- 24 กุมภาพันธ์ 2555 สภามหาวิทยาลัยในการประชุมครั้งที่ 2/2555 ให้ความเห็นชอบข้อบังคับว่าด้วยการได้มาซึ่งนายกสภามหาวิทยาลัย พ.ศ. 2555 และข้อบังคับว่าด้วยการได้มาซึ่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ

- 26 มีนาคม 2555 มีคณาจารย์จำนวน 11 คน เสนอข้อคิดเห็นไปยังนายกสภามหาวิทยาลัย โดยขอให้

1. ขอให้คงใช้ข้อบังคับปี 2555 โดยให้นำข้อบังคับเดิมปี 2535 เกี่ยวกับการสรรหานายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยมาใช้บังคับก่อน
2. ขอให้ชะลอการดำเนินการสรรหาอธิการบดีออกไปอีก 3 เดือนเพื่อทบทวนแก้ไขข้อบังคับ

นายกสภามหาวิทยาลัย เห็นชอบตามข้อเสนอของเลขานุการสภามหาวิทยาลัยให้นำข้อคิดเห็นของกลุ่มคณาจารย์ดังกล่าวเสนอคณะกรรมการปรับปรุงแก้ไขข้อบังคับของมหาวิทยาลัยเพื่อรับฟังความคิดเห็นก่อน (คณะกรรมการมีกำหนดการประชุมในวันจันทร์ที่ 2 เมษายน 2555) และนายกสภามหาวิทยาลัยได้สั่งการให้นำข้อคิดเห็นดังกล่าวเสนอสภามหาวิทยาลัยเพื่อพิจารณาต่อไปด้วย

- 30 มีนาคม 2555 มีการประชุมสภามหาวิทยาลัย ครั้งที่ 3/2555 ซึ่งในวาระการประชุมที่ 3.4 และ 3.5 มหาวิทยาลัยได้มีการขอความเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัยในการแต่งตั้งกรรมการสภามหาวิทยาลัยให้ดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการสรรหานายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งสภามหาวิทยาลัยมีมติดังนี้
1. เห็นชอบให้เลขาธิการคณะกรรมการอุดมศึกษา ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการสรรหานายกสภามหาวิทยาลัย
  2. เห็นชอบให้อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ หรือผู้แทน ดำรงตำแหน่งกรรมการสรรหานายกสภามหาวิทยาลัย
  3. อนุมัติในหลักการให้มหาวิทยาลัยดำเนินการให้ได้กรรมการกลุ่มอื่นตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับฯ ข้อ 6 (3) (4) (5) (6) และ (7) เมื่อได้กรรมการครบองค์ประกอบให้นายกสภามหาวิทยาลัยลงนามคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสรรหานายกสภามหาวิทยาลัยต่อไป และกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิมีมติดังนี้
1. เห็นชอบให้เลขาธิการคณะกรรมการอุดมศึกษา ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการสรรหากรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ
  2. เห็นชอบให้อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ หรือผู้แทน ดำรงตำแหน่งกรรมการสรรหากรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ
  3. อนุมัติในหลักการให้มหาวิทยาลัยดำเนินการให้ได้กรรมการกลุ่มอื่นตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับฯ ข้อ 6 (4) (5) (6) และ (7) เมื่อได้กรรมการครบองค์ประกอบให้นายกสภามหาวิทยาลัยลงนามคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสรรหากรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิต่อไป

และขณะนี้มหาวิทยาลัยได้กรรมการสรรหานายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ ในส่วนของตัวแทนประธานสาขาวิชา ตัวแทนผู้อำนวยการสำนัก และตัวแทนสมาคมสุโขทัยธรรมมาธิราช และอยู่ในระหว่างดำเนินการคัดเลือกตัวแทน คือ ตัวแทนสายวิชาการ และตัวแทนสายสนับสนุน จะเห็นว่าการดำเนินการสรรหานายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ มีขั้นตอนและรายละเอียดที่ต้องทำความเข้าใจให้ชัดเจนในแต่ละขั้นตอน เพื่อที่ประชาคม มสธ. จะได้ทราบความเป็นมาและความเป็นไปเกี่ยวกับการดำเนินการสรรหานายกสภามหาวิทยาลัย และกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ

วาระที่จบพิเศษ

ฉบับหน้าจะทำความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการสรรหาอธิการบดีกันต่อ